

Klimatstrategi 2030

Bli klimatägare du också på
familjebostader.com/klimatjakten

FAMILJEBOSTÄDER

En strategi för en snabbare klimatomställning

Familjebostäder vässar målen för att kraftigt minska vår klimatpåverkan. Det är en tuff utmaning – men absolut inom räckhåll!. Nu tar vi ut riktningen mot halverade klimatutsläpp till år 2030 i en ny klimatstrategi.

Klimatomställningen är en av vår tids största utmaningar. På Familjebostäder är vi fast beslutna att ställa om för att minska vår klimatpåverkan och bidra till en hållbar framtid. Vår ambition är tydlig – vi ska halvera våra koldioxidutsläpp till år 2030. Det är en utmaning som kräver stora insatser och innovation inom alla delar av vår verksamhet, från nybyggnation och renoveringar till energianvändning och mobilitet.

Vår nya klimatstrategi är en avgörande del i att nå våra klimatmål och ett viktigt bidrag till att Stockholm ska vara en klimatpositiv stad till 2030 och fossilfri till 2040. De satsningar vi gör ska resultera i att klimatutsläppen minskar för varje år. Vi prioriterar konkreta åtgärder som att öka energieffektiviteten i våra byggnader, satsa på förnybar energi, ställa klimatkrav på leverantörer och öka återbruket i våra byggprojekt för att kapa de största utsläppsposterna. Varje steg vi tar för oss närmare målet.

Vi är övertygade om att vi kan lyckas – inte bara genom att minska bolagets egen klimatpåverkan utan också genom att göra det enkelt för våra hyresgäster att göra klimatsmarta val i vardagen. Tillsammans med våra leverantörer och hyresgäster inleder vi Klimatjakten med sikte på halverade utsläpp 2030.

Karin Jacobsson, tillförordnad vd på Familjebostäder

INNEHÅLL

1. Syfte	3
2. Bakgrund	3
3. Så når vi målen	4
4. Kompensatoriska åtgärder hjälper till att nå klimatmålet	7
5. Realisering och uppföljning av strategin	8
Bilagor	8

1. Syfte

Denna strategi är till för att definiera de övergripande fokusområden bolaget ska prioritera och rikta resurser till för att på ett systematiskt, samordnat och effektivt sätt uppnå målet att halvera bolagets totala klimatpåverkan till 2030, jämfört basåren 2020–2022. Med en strategi avses övergripande, generella aktivitetsstrukturer som sträcker sig över ett längre tidsperspektiv.

Strategin ska ligga till grund för utarbetande av handlingsplaner inom respektive område.

2. Bakgrund

Bolaget har i affärsplanen 2024–2028 beslutat om ett långsiktigt klimatmål att halvera klimatpåverkan till 2030. Detta ligger i linje med stadens målsättning om att halvera konsumtionsbaserade utsläpp till 2030, vara en fossilbränslefri organisation 2030 samt fossilbränslefri stad 2040.

I ägardirektiv har Stockholms stads tre bostadsbolag fått uppdraget att ta fram en bolagsövergripande strategi för hur bolagen ska styra sina respektive verksamheter. Genom detta arbete finns framtagna gemensamma principer, fokusområden och beräkningsgrunder som gäller för samtliga bolag (Se bilaga 1, Klimatstrategi för stadens bolag). Utifrån detta skiljer det sig dock mellan bolagen avseende var inom dessa områden potentialen ligger och hur åtgärderna behöver prioriteras för att nå målvärdet.

KARTLÄGGNING TILL GRUND FÖR IDENTIFIERADE MÅLVÄRDEN

En kartläggning av inom vilka områden bolaget har sin potential att minska utsläpp har genomförts och verkar som underlag för de fokusområden som bolaget ska arbeta med för att nå det bolagsövergripande målet.

Om utsläppsminskning inte kan uppnås helt genom ett fokuserat arbete inom dessa områden åtgärder ska kompensatoriska åtgärder vidtas. Ett aktivt löpande uppföljningsarbete av handlingsplaner och aktiviteter kopplat till de olika åtgärdsområdena är centralt för att i tid agera och omplanera för att säkerställa måluppfyllelse.

Utifrån klimatkartläggningen har möjliga målvärden identifierats och beslutats om inom ramen för affärsplanarbetet. Dessa målvärden framgår av tabell 1.

	2020–2022, snitt (ton CO ₂ e)	2030, målvärde (ton CO ₂ e)
Scope 1: Drivmedel, egna fordon	20	0
Scope 2: Fjärrvärme	10 000	7 700
El	2 000	0
Scope 3: Nyproduktion (snitt 450 lgh/år)	Cirka 21 500	11 000
Ombyggnad	Cirka 9 100	4 500
Underhåll	Cirka 7 500	3 000
Driftentreprenader	Cirka 3 500	2 000
SUMMA	54 000	27 000

Tabell 1. Målvärden 2030 jämfört basåren 2020–2022: Halvering i siffror med beräknad potential per område.

3. Så når vi målen

STRATEGISK RIKTNING FÖR ARBETET

För att uppnå en halvering av bolagets klimatpåverkande utsläpp ska bolaget minska sina utsläpp för att år 2030 som högst släppa ut 27 000 ton CO₂e/år år 2030.

Bolaget ska i första hand fokusera på att minska de faktiska utsläppen. Det är först när utsläppsminskningar inte längre är möjliga som resterande utsläpp ska lagras mot avgift inom stadens anläggningar.

Åtgärder ska prioriteras utifrån:

- Insatser där vi har rådighet och möjlighet att påverka
- Åtgärder som ger maximal klimatbesparing per spenderad eller investerad krona och nya intäkter.
- Åtgärder som har hög potential för att uppnå reduktioner och möjlighet att skalas upp.

PRIORITERADE FOKUSOMRÅDEN OCH FRAMGÅNGSFAKTORER

Utifrån kartläggningen har två fokusområden samt delmål för respektive område identifierats. För att uppnå de bolagsövergripande målen ska bolaget arbeta med en handlingsplan med tidsatta aktiviteter enligt bilaga 2. Handlingsplanen ses årligen över.

Fokusområde 1: Indirekta utsläpp från inköpt energi (Scope 2)

Utsläpp från energianvändningen vid drift av bolagets fastigheter bedöms utifrån kartläggningen kunna minska från 12 000 ton CO₂e till att 2030 uppgå till maximalt 7 700 ton CO₂e per år. Fokus ska ligga på att minska klimatpåverkan från användning av fjärrvärme och el.

Två delmål har identifierats utifrån kartläggningen som en framgångsfaktor för att bidra till övergripande målet.

Delmål Fjärrvärme – Mål 2030: Max 7 700 ton CO₂/år

Framgångsfaktorer för att uppnå en utsläppsminskning avseende fjärrvärme är att:

- Arbeta för en 10% relativ energieffektivisering till år 2027.
- Nyproduktion ska klara energikravet vid markanvisning, som lägst energiklass B enligt Boverkets definition.
- Ombyggnad ska klara energieffektiviseringskravet på 30% av köpt energi
- Minska andelen köpt energi till år 2030 med 2%.
- Målet förutsätter att Stockholm Exergis plan för en förbättrad bränslemix i fjärrvärmerna till 40 gram CO₂e/kWh år 2030 från nuvarande 46 gram CO₂e/kWh (Miljönyckeltal 2023 Stockholm Exergi AB).

Delmål El – Mål 2030: 0 ton CO₂/år genom 100% egenproducerad förnybar el.

Framgångsfaktorer för att uppnå en utsläppsminskning avseende el är att:

- Bolaget år 2030 är helt självförsörjande avseende den elanvändning som krävs för att drifva fastigheterna och att elen som används ska vara fullt ut förnybar.
- Öka solcellsytan med 100% år 2030 jämfört med 2023 vilket kan minska utsläppen med 50 ton CO₂e.
- Utredning om investering för nyetablerad vindkraft är genomförd.

Fokusområde 2: Övriga indirekta utsläpp i värdekedjan (Scope 3)

I kartläggningen har ett antal områden med potential inom Scope 3 identifierats. Totalt bedöms Scope 3 kunna minska från 41 600 ton CO₂e/år till att 2030 uppgå till max 20 500 ton CO₂e/år.

Fokus ska ligga på att bolagets nyproducerade fastigheter byggs på ett sätt så att utsläpp under produktionstiden minskas. Även minskning av utsläpp kopplade till underhåll och ombyggnad samt produkter och tjänster som erbjuds hyresgästerna ska prioriteras.

Delmål Nyproduktion – Mål 2030: Max 11 000 ton CO₂e/år, vid produktion om 450 lgh/år

En stor potential finns i att minska utsläppen under produktionsfasen, att det material som används återbrukas och att byggavfallet minimeras.

Framgångsfaktorer för att uppnå en utsläppsminskning avseende nyproduktion är att:

- Ett utvecklingsprojekt för halverad klimatavtryck för nyproduktion pågår under perioden 2023–2025 för att bolaget ska uppfylla beslutade gränsvärden vid inriktnings- respektive genomförandebeslut, se tabell nedan.

Klimatmål för nyproduktion – (Scope 3)

- Vid genomförandebeslut: Klimatmål med skarpa gränsvärde enligt ”Trappsteg”.
- Vid inriktningsbeslut: Klimatmål med målgränsvärde enligt ”Jämn sänkning”.

År	Familjebostäders målgränsvärden 2023–2030 (avrundat till jämna tal, kg CO ₂ e/m ² BTA)	Familjebostäders skarpa gränsvärden vid genomförandebeslut (baserat på Boverkets krav, kg CO ₂ e/m ² BTA)
2022	460	
2023	420	420
2024	390	420
2025	350	360
2026	320	360
2027	280	360
2028	250	360
2029	210	360
2030	180	180

Delmål Ombyggnad – Mål 2030: Max 4 500 ton CO₂e/år

För ombyggnad tas en utsläppsminskningstrappa fram med minskning jämfört business as usual (BAU), med sikt på en halvering till 2030.

Framgångsfaktorer för att uppnå en utsläppsminskning avseende ombyggnation är att:

- Att i möjligaste mån använda återbrukat, återvunnet och klimatförbättrat byggmaterial.
- Att material i möjligaste mån underhålls istället för att rivs ut och bygga nytt.
- Att material som är fortsatt funktionella men som av annan anledning måste avlägsnas eller spillmaterial omhändertas för återbruk.
- Att passa-på åtgärder bedöms utifrån ekonomiska, förvaltningsmässiga och hållbarhetsperspektiv.
- Återbruksinventering och klimatberäkning med klimatmål genomförs i alla ombyggnadsprojekt som innebär evakuering eller projekt över 10 miljoner.

Delmål Underhåll – Mål 2030 max 3 000 ton CO₂e/år

För att lyckas nå målet finns ett antal områden att prioritera för utveckling inom bolagets underhåll. Kontoklasser och konton från bolagets resultatrapport som berörs är:

- HLU & Tillval.
- Reparationer köpta tjänster.
- Åtgärd skada bostad/lokal.
- Fastighetsskötsel material.
- Planerade reparationer.

Inledningsvis behöver områdena analyseras och målsättas. Vartefter analyser genomförts prioritera bort klimatpåverkande aktiviteter och produkter.

Framgångsfaktorer för att uppnå en utsläppsminskning avseende underhåll är att:

- Att klimatkrav tas fram och ställs i alla upphandlingar.
- Resultatrapporten ska redovisa rullande 12 mån för respektive konto.

Delmål Driftentreprenader – Mål 2030: Max 2 000 ton CO₂e/år

För att minska utsläpp kopplat till bolagets driftentreprenader ska ett antal områden analyseras och målsättas. Konton som berörs är:

- Städning, yttre fastighetsskötsel, snöröjning.
- Bevakning och fastighetsjour.
- Fastighetsskötsel inhyrd personal.
- Hissreparation och service.
- Specialstädning och sanering bostäder.

Vartefter analyser genomförts ska affärsansvarig funktion fortsätta arbetet med att minska utsläppen och prioritera bort klimatpåverkande aktiviteter.

Framgångsfaktorer för att uppnå en utsläppsminskning avseende driftentreprenader är att:

- Krav på förnybart bränsle och elfordon enligt KF beslut ställs i alla upphandlingar.
- Att övriga relevanta klimatkrav tas fram och ställs i alla upphandlingar.
- Resultatrapporten ska redovisa rullande 12 mån för respektive konto.
- Att stickprovskontroller genomförs för att följa upp efterlevnad av ställda krav.

4. Kompensatoriska åtgärder hjälper till att nå klimatmålet

Utöver de ovan beskrivna prioriterade fokusområdena finns ett antal kompensatoriska åtgärder som bör arbetas vidare med för att säkerställa att klimatmålet nås.

Dessa kan indelas in i två olika områden:

- Åtgärder som ytterligare bidrar till faktiska utsläppsminskningar.
- Åtgärder som vidtas för att skapa negativa nettoutsläpp av koldioxid. Enligt IPCC2 uppstår negativa nettoutsläpp av koldioxid när en större mängd koldioxid tas bort från atmosfären genom mänsklig aktivitet, jämfört de utsläpp som människan orsakat som återstår i atmosfären.

De kompensatoriska åtgärder som ska prioriteras är de som kopplas till faktisk utsläppsminskning.

Kompensationsåtgärder genom negativa utsläpp, som innebär fler förbättrande effekter än enbart klimatminskning ska prioriteras.

Straffavgifter/kompensationsavgifter som är förknippade med restutsläpp ska undvikas.

KOMPENSATORISKA ÅTGÄRDER SOM BIDRAR TILL FAKTISKA UTSLÄPPSMINSKNINGAR

Tre åtgärder bedöms kunna vidtas som bidrar till faktiska utsläppsminskningar.

1. Matavfallsinsamling.
2. Källsortering.
3. Mobilitetsinsatser för hyresgäster.

ÅTGÄRDER SOM SKAPAR NEGATIVA NETTOUTSLÄPP AV KOLDIOXID¹

Nedan redovisas tre alternativ som är möjliga för bolaget för, att öka upptaget av koldioxid i naturen eller att lagra koldioxid, som annars skulle släppas ut. Dessa åtgärder kommer inte ingå i bolagets prioriterade åtgärder fram till 2030.

Biokolanvändning vid plantering

En metod för att skapa minusutsläpp är att producera biokol i moderna kolmilor. Milorna binder in koldioxid och lagrar det stabilt i biokol, som är ett kraftfullt jordförbättringsmedel och samtidigt en kolsänka. En anläggning för att producera biokol finns i Högdalen och är byggd av Stockholm Vatten och Avfall. Biokolet framställs av det lokala trädgårdsavfallet och används framför allt som jordförbättringsmedel i parker och trädplanteringar.

Användning av biokol som metod för långsiktig kolinlagring och samtidig jordförbättring är den av de studerade teknikerna som har störst realiserbar potential att bidra till negativa utsläpp i Sverige i mitten av detta sekel.

¹ I klimatpolitiska vägvalsutredningens betänkande *Vägen till en klimatpositiv framtid – strategi och handlingsplan för att nå negativa utsläpp av växthusgaser efter 2045* (SOU 2020:4) behandlas frågor rörande så kallade kompletterande åtgärder som kan användas för att uppnå Sveriges klimatmål.

Lagra koldioxid genom BECCS

Stockholm Exergi har med stöd av Energimyndigheten installerat en testanläggning vid bi kraftvärmeverket i Värtan. Kostnad för BECCS bedöms enligt uppgift från Miljöförvaltningen till 2 000 SEK/ton CO₂e. Försök i Stockholm Exergi testprojekt har dock kostat drygt 30 000 SEK/ton CO₂e. En storskalig anläggning är inte i driftsatt, utan kan tidigast vara klar 2027. Åtgärden riskerar att betraktas som att ”köpa-sig-fri”.

Öka upptaget av koldioxid i naturen genom trädplantering.

CO₂e utsläpp kan klimatkompenseras genom t ex trädplantering med VI-skogen. Enligt kommunallagen kan det dock anses tveksamt att investera i skog utanför den egna kommunen, då kommuner inte får lägga pengar utanför sin egen verksamhet. Källa: SLKs bedömning 2017.

Egen trädplantering bedöms bidra marginellt till klimatmålet eftersom antalet möjliga träd att plantera är för få.

5. Realisering och uppföljning av strategin

För att realisera strategin ska handlingsplaner utarbetas inom respektive fokusområde. Förslag på handlingsplan med aktiviteter samt ansvar för att arbeta med, finns bifogat detta strategidokument (Se bilaga 2, Handlingsplan med aktiviteter).

Miljöenheten ansvarar för att samordna uppföljningen av strategin i dialog med de funktioner som ansvarar för respektive aktivitet. I samband med den finansiella planeringen säkras en klimatbudget (ton CO₂e/år) utifrån de planerade åtgärderna. Klimatbudgeten följs upp löpande vid tertialrapportering, och omplanering ska göras om det finns indikationer på att planerad reduktion inte kommer att uppnås.

~~Bilagor~~

- ~~1. Klimatstrategi för stadens bostadsbolag.~~
- ~~2. Handlingsplan med aktiviteter.~~